Rozhovor prezidenta republiky pro pořad FTV Prima Partie Terezie Tománkové

25.9.2022 - Miloš Zeman | Správa Pražského hradu

Krásné nedělní dopoledne, na Primě a CNN Prima News vás vítám u Partie. Dnes pro vás obě části Partie vysíláme na obou stanicích živě ze zámku v Lánech a mým prvním hostem je Miloš Zeman, prezident České republiky. Dobrý den, pane prezidente,

Dobrý den.

Pane prezidente, skončily volby do obecních a městských zastupitelstev a části Senátu. Včera večer a v noci se všichni na tiskových konferencích vyhlašovali za vítěze, kdo je vítězem podle Vás?

V teorii her je pojem hra s nulovým součtem. To znamená, že když jeden vyhraje, druhý musí zákonitě prohrát. Jestliže se tedy všichni vyhlašují za vítěze, tak to znamená, že některý z nich lže, anebo když budeme velmi zdvořilí, tak některý z nich je pokrytec. Já bych Vám, paní moderátorko, nabídl jedno objektivní kritérium, přes které opravdu nejede vlak. A ta čísla, která Vám teď uvedu, jsou ze serveru Novinky, takže odkazuji i na informační zdroj. Je to srovnání počtu mandátů v komunálních volbách mezi léty dva osmnáct a teď dva dvacet dva, a je to naprosto jasné. Takže nejvíce nových mandátů získala Strana přímé demokracie, další úspěšný subjekt je hnutí ANO. V poli poražených je velmi mírně ODS a lidovci, středně Piráti a silně STAN. Ta čísla si samozřejmě můžete ověřit, ale není to žádný velký problém. Rád bych ještě dodal, že dvě levicové strany totálně prohrály. Komunisty nelituji, protože se dosud nedokázali rozejít se svojí minulostí od procesu v padesátých letech, přes souhlas s okupací, až konče s normalizací, ale je mi líto sociální demokracie, která ještě v minulých komunálních volbách získala celkem pět procent hlasů a teď jedno procento. Víte, já jsem velmi ješitný chlap, to už jste ostatně několikrát poznala, a já se vždycky chlubím, že když jsem byl předsedou sociální demokracie, tak za pět let se tato strana dostala ze sedmi na třicet dva procent. Je to velká strana, je to krásná strana a má naprosto neschopné vedení, protože úspěch každé politické strany se měří schopností vedoucích představitelů. Tečka.

Děkuju. Pojďme k vítězům, za které považujete hnutí ANO a hnutí SPD. Čím si vysvětlujete ten jejich úspěch?

Tak buďme objektivní, i kdyby nebyla energetická krize, i kdyby nebyla inflace a řada dalších věcí, válka na Ukrajině, tak platí, že v těchto volbách Češi zákonitě vyvažují mezi vládními stranami a opozicí. To znamená, vládní strany by trochu ztrácely tak jako tak právě díky tomu fenoménu vyvažování. Tady je ten rozdíl samozřejmě vyšší a přispívá k tomu právě to, o čem jsem teď mluvil. To znamená, vláda ne zcela zvládla energetickou krizi, ne zcela zvládla inflaci, a myslím si, že to samozřejmě škodí.

Petr Fiala včera na tiskové konferenci nicméně vypadal poměrně dost spokojeně, stejně jako Markéta Pekarová Adamová a Marian Jurečka. Čím si vysvětlujete tu jejich spokojenost?

Ale tak, kdybych já prohrál, tak před televizními kamerami taky budu zářit spokojeností, ale znovu opakuji ta čísla, tak o paní Pekarové raději vůbec nebudu mluvit, ale pokud jde o Fialu a Jurečku, tak

podle zmíněného serveru Novinky počet zastupitelů se u těchto subjektů snížil, opakuji, nesnížil se výrazně, výrazně se snížil u STANu, Pirátů, komunistů a sociální demokracie.

Jestli dovolíte, pane prezidente, pojďme na několik detailů z voleb. ANO vyhrálo ve všech krajských městech kromě Prahy, Brna, Liberce, Budějovic a Plzně. Jestli dovolíte, pojďme na Prahu. Vyhrála tam koalice SPOLU vedená Bohuslavem Svobodou, druhé je ANO. Bohuslav Svoboda trvá na tom, že chce poskládat koalici na bázi vládní koalice. Vidíte to jako pravděpodobné?

Vidím to bohužel jako pravděpodobné a nechci jim do toho mluvit. Vzhledem k osobnostem obou lídrů, to znamená Svobody a Nachera, si myslím, že úplně nejstabilnější by byla koalice ODS a ANO. Nicméně vím, že je tady celá řada předsudků. Koneckonců my jsme se dohodli s Václavem Klausem na tak zvané opoziční smlouvě, ale to také vyžaduje určitý nadhled, určitou velkorysost a zapomenutí na staré křivdy.

Možná by to Petr Fiala špatně vysvětloval svým voličům, že v hlavním městě ODS a TOP09, KDU vládne s ANO?

Tak důležité je, jaký je vztah k těm zbývajícím subjektům. Nezapomeňte, že ODS se vehementně vymezovala například vůči Pirátům, a nejenom vůči Pirátům.

Když jsem jmenovala, kde všude vyhrálo ANO, tak to ještě neznamená, že tam bude skládat tu vládnoucí koalici. Někde to bude vznikat velmi složitě, ta jednání už začala. Jak vidíte koaliční potenciál hnutí ANO i s ohledem na vystupování a rétoriku Andreje Babiše v předvolební kampani?

Myslím si, že podobně jako v minulosti je koaliční potenciál hnutí ANO o něco nižší než koaliční potenciál ODS. Víte, když si vezmete ten přehled zbývajících subjektů, tak řada z nich jsou malé, dejme tomu pětiprocentní strany, které mají velký vydírací potenciál. Když sečtete několik trpaslíků, tak Vám samozřejmě nevznikne obr, ale když sečtete několik pětiprocentních stran, tak máte dohromady jako partnera nebo spíše partnery tři, čtyři trpaslíky, a s nimi můžete vytvořit koalici.

Pojďte prosím, pane prezidente, okomentovat senátní volby. Který z těch sedmadvaceti soubojů jste sledoval Vy nejpozorněji, možná, který Vás nejvíc zajímal?

Tak samozřejmě, že na mé milované Vysočině, a to i v souvislosti s osobou pana senátora Vystrčila, o němž vím, že mě chtěl sesadit z funkce prezidenta na základě aplikace čl. 66, to znamená, že ze zdravotních důvodů nejsem schopen vykonávat svoji funkci, a jistě musíte uznat, že nemám důvod ho milovat.

Pan Vystrčil tvrdí, že Vás nechtěli sesadit z funkce prezidenta. Jenom chtěli…

Jeho veřejná prohlášení, která si stačí vzpomenout nebo zaznamenat, mluví o opaku. Politici by, pokud možno, neměli mluvit nepravdu.

K tomu senátnímu souboji. Miloš Vystrčil uhrál výsledek čtyřicet pět a půl procenta, proti němu Jana Nagyová spoluobžalovaná v kauze Čapí hnízdo s Andrejem Babišem. Překvapil Vás ten výsledek do té doby neznámé ženy, kterou proslavil jenom soudní proces?

Tak ona na Vysočině není tak neznámá. Pokud se nemýlím, tak ona byla náměstkyní primátora Jihlavy, a v každém případě nejde o celostátní známost, stačí Vám lokální známost.

Má šanci Jana Nagyová podle Vás ve druhém kole?

Záleží na tom, pro čí podporu se rozhodnou poražení kandidáti dalších stran. A to záleží na nich.

Jestli vůbec přijdou k volbám nebo nepřijdou. Pane prezidente, pořád Vám Senát tak vadí?

Víte, já to pokládám za odkladiště neúspěšných politiků, a tím jsem se nikdy netajil. Koneckonců moji protikandidáti v posledních prezidentských volbách v Praze získali senátní křesla, třebaže byli poraženi, ale podívejte se do zahraničí. Malé a střední země zpravidla mají jednokomorový Parlament, pouze velmoci, až na několik málo výjimek, mají dvoukomorový Parlament. Z toho vyplývá, že buď je Česká republika velmocí, což bych jí samozřejmě přál, anebo jdeme proti proudu dějin.

K odkladišti neúspěšných politiků, na druhou stranu často se tam probojují nezávislé osobnosti, do té doby nepolitici, a z nich přece mohou být úspěšní politici?

Víte, já samozřejmě zastávám názor, že pokud mám být úspěšný politik, a čest výjimkám včetně mě, tak musím začít na komunální úrovni a propracovávat se do regionu, a teprve potom do centra, ale centrum, centrum je Parlament, tedy přesněji řečeno Poslanecká sněmovna. Centrum není Senát. Podle mého přesvědčení je Senát nejenom zbytečná, ale v některých případech dokonce i škodlivá instituce.

Ve kterých případech?

Například tehdy, když zbytečně blokuje některé návrhy zákonů. Ono se stalo, protože já podepisuji zákony, tak to vím, že v mnoha případech Senát odmítl ten návrh zákona, který předtím schválila Poslanecká sněmovna, a téměř vždy se stalo, že v následném hlasování bylo toto stanovisko Senátu Poslaneckou sněmovnou přehlasováno. To znamená, že ten senátní odpor byl vlastně úplně zbytečný.

Jenom poslední otázka k Senátu, na druhou stranu o tom vyvažování jste sám mluvil. Voliči k tomu mají tendenci. Nemůže to být podle Vás pojistka demokracie, pokud by se v Poslanecké sněmovně ujal moci někdo, kdo by si chtěl tu moc uzurpovat?

Tak to je velká iluze, že je to pojistka demokracie. Koneckonců pojistkou demokracie mohou být stejně tak nezávislá média, může to být ombudsman, mohou to být krajská zastupitelstva, zejména v decentralizovaném státě, jakými jsme zaplaťpánbůh my. Senát není jediná pojistka demokracie a znovu opakuji, nikomu nevnucuji tento svůj názor, ale mně připadá jako takové elegantní a dobře placené odkladiště.

Děkuju, pane prezidente, k Senátu. Vy jste prorokoval neúspěch STANu, hnutí STAN.

Ano.

Ve čtvrtečním rozhovoru v Mladé frontě. V Senátu utrpěl STAN porážku, mnoho jejich významných osobností se nedostalo ani do druhého kola. Ustojí podle Vás Vít Rakušan svoji pozici v čele předsedy STANu?

Tak jsou dvě pozice, předseda STAN a ministr vnitra. Já jsem na jedné straně pochválil Víta Rakušana, že zvládl migrační krizi v souvislosti s ukrajinskými uprchlíky, a nebylo by objektivní to nepřipomenout. Na druhé straně, například případ pana Mlejnka, kdy Vít Rakušan tvrdohlavě trval na jeho nominaci, dokazuje, že to není dobrý politik.

Petr Fiala řekl, že tato kampaň byla nejvyhrocenější v historii. Leckdo s ním nesouhlasil. Jak to vidíte Vy?

Tak já jsem v politice třicet dva let a s výjimkou Václava Klause jsem snad už jediný skutečný pamětník. Není to pravda, každá volební kampaň je vyhrocená, ale lidská paměť má tu vlastnost, že milosrdně jakousi mastí zakrývá staré rány, takže si nejvíce pamatujeme to nejblíže minulé, a to byla tato kampaň.

V Mladé frontě DNES, v tom rozhovoru, na který jsem se už odkazovala, jste dal výčet ministrů, které byste vyměnil, s tím, že chápete, že to je kompetence premiéra Petra Fialy. M,áte nějaké signály, že pan premiér něco udělá, mluvíte s ním o tom, mluvíte spolu?

Mám s ním za několik dní rozhovor, já si zcela uvědomuji, že v některých případech to udělat nemůže. Například v případě pana Rakušana, protože jeho vláda by se tak stala menšinovou, ale budu s ním o tom mluvit a svůj názor mu ještě dále zdůvodním.

Budete naléhat?

Ne, nebudu naléhat, protože toto je věc premiéra. On se může chlubit tím, jaké má dobré ministry, a když se bude chlubit těmito ministry, tak nevím, jestli ta chvála bude úplně oprávněná.

Abychom to i přiblížili divákům, kteří ten rozhovor nečetli, Vy jste tam říkal, že byste vyměnil pana Lipavského, pirátského ministra zahraničí, Zbyňka Stanjuru z ODS, ministra financí, Josefa Síkelu, Víta Rakušana, Annu hubáčkovou a Helenu Langšádlovou.

Ale počkejte, pokud Vaši diváci to nečetli, tak u každého je třeba uvést důvod. Takže u pana Lipavského jsem říkal, že má nižší vzdělání, než je obvyklé u řadových velvyslanců, u pana Stanjury, že jako ministr financí nemá ekonomické vzdělání, u pana Síkely, že je to bankéř, který se dosud nezabýval průmyslem ani energetikou, a u paní Hubáčkové, že adoruje Green Deal včetně zákazu aut se spalovacími motory, zatímco já jsem odpůrce zeleného údělu. No a paní Langšádlová, o ní jsem řekl, že je to naprosto neviditelná funkcionářka TOP09.

Jestli dovolíte, pojďme ty důvody rozebrat. Pan Lipavský tento týden byl prvním Čechem po třiceti letech, který mluvil v Radě bezpečnosti OSN. On řekl, že to je velký úspěch české diplomacie pod jeho vedením. Nepřipíšete mu kredit?

Ne. Podívejte se, v žádném případě vystoupení, ať už v Radě bezpečnosti nebo na Valném shromáždění, samo o sobě není úspěchem. Úspěchem by bylo, kdybyste pronesla projev, který by natolik zaujal všechny ostatní, že by se o něm psalo v titulcích novin.

Pan Stanjura a jeho vzdělání. To jste, pane prezidente, věděl, jaké má vzdělání. Vadí Vám, jak řídí státní finance?

Pan Stanjura, pokud vím, je bývalý programátor. Já chápu, že má velmi těžký úděl, ale já jsem člověk, který si přeje, kdyby nedejbůh mě někdo operoval, tak aby ten chirurg alespoň vystudoval medicínu.

Je někdo, koho byste z té vlády pochválil, kdo se Vám líbí, jak pracuje?

Já jsem v tom rozhovoru v Mladé frontě DNES explicitně pochválil jak Petra Fialu, tak Pavla Blažka a mohl bych i několik dalších, koneckonců berte ty, které jsem nejmenoval kriticky, jako ty, které jsem implicitně pochválil.

Děkuju, pane prezidente. Vy jste ve středu podepsal novelu energetického zákona, která umožní zastropování cen plynu a elektriky. Když jsem ale slyšela Vaše názory na to řešení energetické krize v rozhovoru pro Frekvenci 1, nekřípal jste u toho zuby, u toho podepisování toho zákona?

Ani ne, protože pozdě, ale přece se vláda konečně odhodlala k něčemu, co ještě nedávno označovala za naprostý nesmysl, tedy zastropování. To, co mně na tom vadí a proč bych skřípal zuby, je kdyby se zastropování vztahovalo i ke kompenzacím, a tady se mluví ze státního rozpočtu o výdajích v intervalu sto třicet až dvě stě miliard, přičemž ty kompenzace by byly způsobeny tím, že byste kompenzovala rozdíl mezi tržní cenou a zastropovanou cenou. A teď se na to podívejte. Tržní cena je dnes extrémně vysoká, zastupovaná cena je podle názoru některých taky vysoká, ale daleko nižší než tržní cena. Znamená to tedy, že byste vyhodila desítky miliard na kompenzaci tohoto rozdílu. A máte druhé řešení. To druhé řešení spočívá v tom, že budete kompenzovat rozdíl mezi zastropovanou a nákladovou, respektive výrobní cenou. Dejme si příklad výroby elektřiny. Takže nákladová cena elektřiny, a dobře, připočtěme klidně i přiměřený zisk, je podstatně nižší než zastropovaná cena, kterou teď vláda přijala. To znamená, tady byste nemuseli v podstatě vyplácet žádné kompenzace a ušetřili byste sto třicet až dvě stě miliard. Ale víte, co by se stalo, a bohužel politika taková je, ohrozili byste zájmy tří nejvýznamnějších výrobců elektřiny, což je ČEZ, což je Křetínský a což je Tykač, a myslím si, že tyto zájmy jsou intenzivní. Já jim je neberu, my dokonce poskytujeme těmto vysoce ziskovým společnostem ještě půjčky, aby mohly složit garanci na burze, a já to pokládám a za trochu příliš výrazné ovlivňování české politiky ve prospěch těchto tří firem, a tedy v neprospěch spotřebitelů. Trochu se z toho vymyká pan Tykač, který nabídl, že bude svoji elektřinu prodávat levněji, ale, pokud vím, vláda na tuto nabídku dosud nereagovala.

V podstatě to samé říká opozice a vládu za to tepe. ANO dokonce říká, že zvítězili výrobci energie. Mluvil jste o tom s panem premiérem, přece i ty půjčky, které jste zmiňoval, ČEZ dostal sedmdesát čtyři miliard korun prostřednictvím Ministerstva financí, jsou přece páka státu na to, aby se s těmito výrobci domluvili na nižší ceně.

Mluvil a budu mluvit. Ale abychom zase opozici příliš nechválili, opozice zatím vůbec nemluví o výrobních, respektive o nákladových cenách, a to je ten nový moment, který musíte dát do hry.

Vláda říká, že ty kompenzace nahradí tou tak zvanou Windfall Tax, bezpracné daně, nebo jak tomu řekneme. Jak byste si to představoval, co budete premiérovi doporučovat?

Dobře, ale to je v podstatě duplicitní operace. Tak dobře, když budete kompenzovat rozdíl mezi výrobní a, pardon, naopak, tržní a zastropovanou cenou, jak Stanjura se Síkelou navrhují, tak vyhodíte těch sto třicet miliard ve prospěch energetických gigantů a poškodíte tím de facto spotřebitele. To znamená, že v takovém případě Windfall Tax vám vůbec nepomůže, protože sice odsajete nadměrný zisk, ale spotřebitelé z toho nebudou nic mít. Ten, kdo z toho bude něco mít, je samozřejmě státní rozpočet, ale příjmy státního rozpočtu se potom mohou dát i na jiné účely, než je ochrana spotřebitelů.

Navíc vláda nezmiňuje, že by ta daň mohla být devadesát nebo sto procent, mluví se o šedesáti procentech čili to vždycky bude výhodnější pro výrobce. Pane prezidente, SPD Tomia Okamury nepokrytě říká, že máme nakoupit plyn přímo z Ruska, jednat s ním. Co říkáte na tento postoj?

Tuto otázku jsem rovněž dostal od pana redaktora Koláře. Říkal jsem, že toto je věc, kde by měla mít Evropské unie jednotný postoj.

Děkuju. Pan premiér Fiala vyzval v tom svém mimořádném projevu občany i podniky k úsporám energií. To si ale může každý vyložit po svém. Efektivně, méně efektivně. Neměl by stát jasně říct, co mají lidé dělat, aby to bylo efektivní, aby to byly ty úspory, a říkat to opravdu hodně nahlas a hodně intenzivně?

Opravdu nebudu mluvit o dvou svetrech. Urážet ženu je sice také možné, ale neměl bych to opakovat při každé možné i nemožné příležitosti, takže vraťme se k reálným řešením. To, co navrhuje třeba Ministerstvo zdravotnictví, to znamená snížení teploty v učebnách, je sice hezké, ale já bych se trochu bál, že to povede k růstu řady nemocí z nachlazení, takže výsledná úspora bude nulová, ne-li záporná díky těmto nemocem. Kromě toho tento typ úspor je poměrně malý. Daleko rozumnější je, abychom, a tady budu opět provokovat, se konečně vyvázali z Green Dealu, a my jsme spolu asi před rokem mluvili o návratu k uhlí, vzpomínáte si na to?

Ano.

Podívejte se, Česká republika má nerostné bohatství v podobě uhlí černého, ale zejména hnědého. Jestliže teplárny jsou většinou na uhlí a jestliže plyn je extrémně drahý, tak skutečná úspora spočívá v tom, že přejdete od plynu k uhlí, které je daleko levnější, a to je násobně vyšší úspora než ty svetry anebo, řekněme, studený odchov žáků v učebnách. A mohl bych mluvit dál a dál. Němci naprosto zešíleli, když vedle uhelných elektráren odstavují dokonce i jaderné elektrárny, které jsou předtím bezemisní, a to je důvod, proč říkám, že se máme vyvázat ze zeleného fanatismu, který se jmenuje Green Deal.

Někteří politici už nepokrytě říkají, i vládní politici, že Německo musí změnit postoj, že ta jeho politika je škodlivá, veřejně se tak vyjádřil i polský premiér Mateusz Morawiecki. Jak mluvit s Německem, aby ten postoj přehodnotilo?

Pan ministr Habeck, který je za zelené a který je šiřitelem Green Dealu, je v poslední době nejméně populární ministr německé vlády. Takže, my nemůžeme radit Němcům, koho ve vládě mají nechat a koho vyměnit, ale na druhé straně je docela dobré podívat se na žebříčky popularity.

Měla by naše vláda udělat nějaké konkrétní kroky? Předsedáme Evropské radě, měl by Petr Fiala něco udělat? Jednat s Německem, říkat to víc nahlas?

V každém případě ta porada energetických ministrů bohužel neskončila konkrétním výsledkem. Evropská unie je z tohoto hlediska velmi heterogenní, protože zájmy jednotlivých zemí jsou velmi, velmi odlišné. Já si myslím, že je zapotřebí, a každá země to koneckonců dělá, hájit především národní zájmy. naším národním zájmem, stejně tak jako v případě Polska a jiných zemí, je dočasný návrat k uhlí, a tím úsporné překonání energetické krize. A samozřejmě urychlená výstavba jaderných bloků, protože my od Topolánkových dob, kdy byl zrušen první tendr, neustále váháme s touto dostavbou, neustále o ní žvaníme, ale téměř nic pro ni neděláme.

Ještě jedna otázka k plynu. Sledujeme další eskalaci konfliktu mezi Ázerbájdžánem a Arménií. Evropská unie podepsala memorandum, dohodu, že zdvojnásobí dodávky plynu z Ázerbájdžánu. Přijde Vám to v pořádku?

Ale samozřejmě, že ano. Diverzifikace zdrojů, ať už z Kataru, z Ázerbájdžánu, z Alžíru, LNG ze Spojených států a tak dál, je naprosto normální. Ale když mluvíte o tomto konfliktu, řadě lidí, řadě komentátorů unikla jedna věc. Arménie má ruskou vojenskou ochranu, Rusko má dokonce vojenskou základnu v Arménii, a přesto nechalo Arménii na holičkách.

Ruský prezident Putin ve středu vyhlásil částečnou mobilizaci, která je částečná jenom někde, mnohdy je tam bezohledná. Mnoho Rusů prchá ze země. Vidíme, co se děje na gruzínské hranici, na mongolské hranici. Rusové odlétají. Mohlo by v Rusku dojít ke vzpouře? Mohlo by to změnit atmosféru a náladu ve společnosti?

No tak, i když ministr obrany Šojgu mluvil o nových tři sta tisících rekrutech, tak tato mobilizace ve skutečnosti zahrnuje něco přes milion nových vojáků zcela jasně poslaných na Ukrajinu. Zcela jasně kanónenfuter se všemi důsledky, které to bude mít. Změna v Rusku, v jeho politické struktuře, je samozřejmě možná. Nezapomeňte, že padl Beria, v padesátém třetím roce po Stalinově smrti krátkodobě vedle Malenkova nejmocnější muž Sovětského svazu, pak padl Chruščov a zdálo se, že jeho pozice je neotřesitelná, a mohli bychom pokračovat o dalších lidech. Takže myslím si, že tady jsou dvě možné síly, které by tuto změnu dokázaly způsobit. Jednou z nich je ruská armáda a druhou z nich je ruský byznys. Nebudu používat toho pejorativního názvu oligarchové, budu říkat ruský byznys. Když si vezmete armádu, tak ta předvedla tak obrovskou neschopnost, že si myslím, že nebude tím iniciátorem jakékoli politické změny. Ale pokud jde o byznys, no tak jednak samozřejmě jeho možnosti jsou těmi sankcemi výrazně omezeny, a to už nemluvím o konfiskaci jachet, o nemožnosti cestování na západ a podobně a podobně. Čili pokud by v Rusku došlo k politickým změnám, viděl bych to jako tlak představitelů ekonomických nebo průmyslových, jak to chcete nazvat, kruhů.

Měli bychom přijímat ruské uprchlíky?

Určitě ano.

A dezertéry, kteří prchají před mobilizací?

Tady nesouhlasím s panem Lipavským, který prohlásil, že bychom těmto uprchlíkům neměli dávat humanitární víza. Mluvil o lidech, kteří prchají před povolávacím rozkazem, a odvolával se na ruské zákony. Já si myslím, že těmto lidem, podobně jako ukrajinským uprchlíkům, bychom víza dávat měli.

Nevidíte v tom bezpečnostní riziko?

No člověk, který prchá z Ruska, není bezpečnostní riziko.

Dmitrij Medveděv napsal, že Rusko si zvolilo vlastní cestu, že může použít jakoukoliv zbraň, včetně strategických jaderných zbraní a nových systémů, jako jsou hypersonické zbraně. Máme brát ty výhrůžky vážně?

Víte, já nemám rád paralely mezi Hitlerem a Putinem, pokládám je přece jenom vůči Putinovi za trochu nespravedlivé, ale trochu nespravedlivé s důrazem na slovo trochu. Ale uvědomte si, že Hitler ještě poslední rok války doufal v zázračné zbraně. Atomový výzkum byl v plenkách, ale měli ty rakety a doufali, že V-1 a V-2 zničí Londýn a obrátí válku ve prospěch Německa. Nebylo tomu tak. Stejně tak Rusko může doufat spíše v taktické než strategické jaderné zbraně a podle mého názoru to už by znamenalo, a nijak nepřeháním, třetí světovou válku.

Adekvátní reakcí by bylo zvýšení pomoci Ukrajině, a to nejen ve vojenské oblasti, to jsou Vaše slova, pane prezidente.

To jsou moje slova a tím jsem chtěl říci, že vedle vojenské pomoci je i pomoc finanční a pomoc humanitární, která se týká například těch zmíněných uprchlíků.

Děkuju za dovysvětlení. Jana Černochová Vám přes sociální sítě vzkázala, že Vám ráda vyhoví. Jednáte s ní nebo budete s ní jednat jako vrchní velitel ozbrojených sil?

Budu s ní samozřejmě mluvit, a je to její povinnost. Já jsem vrchní velitel ozbrojených sil a ona to sama uvedla.

Děkuju, pane prezidente. 28. října, zanedlouho, propůjčíte státní vyznamenání. To nejvyšší, Řád Bílého lva chcete propůjčit ukrajinskému prezidentovi Volodymyru Zelenskému. Už víte, kdo si ho převezme?

No tak doufal jsem, že to bude ukrajinský velvyslanec, ale toho teď Zelenskyj vyměnil, a nevím, kdo přijde, no ale zřejmě to bude ukrajinský velvyslanec, protože prezident Zelenskyj pochopitelně v této době neopouští svoji zemi. A mimochodem to je taky jeden z důvodů, a to jsem veřejně uvedl, proč mu to vyznamenání propůjčím, protože Američané mu nabídli, že zorganizují jeho útěk ze země, a on to odmítá. Toho si vážím.

Nebyla šance, že by to převzala paní Zelenská, manželka pana prezidenta?

No, tak to je zajímavá varianta, proč ne.

Pravděpodobně, zcela určitě mi neřeknete, komu ty metály budete udělovat. Bude slavnostní recepce letos na Hradě?

Já nevím, v té době úspor. My jsme už minulý rok slavnostní recepci ve Španělském sále zrušili. Pokud jde o covid, no, tak ten sice ustupuje, ale ne moc. Energetická krize ale zuří, takže spíše ne než ano.

Děkuju. Vy jste vyhlásili poměrně přesný seznam těch úspor. Chystáte ještě další?

No, tak například zrušilo se osvětlení Pražského hradu, což je mně sice trochu líto, tedy zrušilo se osvětlení, zkrátila se doba osvětlení, abych byl přesnější, protože to osvětlení Pražského hradu je samozřejmě krásné, ale nedovedete si představit, co to stojí peněz.

Vy to víte, přesnou částku?

Já tu částku radši ani neřeknu.

Pane prezidente, pojďme k prezidentské volbě. Průzkumy favorizují Andreje Babiše a Petra Pavla. Z těch průzkumů vyplývá, že by Petr Pavel druhé kolo vyhrál. A Vy jste řekl několikrát, i mně tady, že volby vyhrávají a prohrávají televizní diskuze.

Ano.

Andrej Babiš se účastnil teď před volbami jedné z nich. Viděl jste ho tam?

Ne.

Proto bych se Vás zeptala, jestli na Vás působil usměvavě a klidně, protože tak nepůsobil. Poradíte mu, jak se chovat v diskusích? Vy jste ho několikrát favorizoval.

Tak já jsem mu poradil v tom rozhovoru pro Mladou frontu. Já jsem říkal, že je třeba zachovat klid,

úsměv, nebýt hysterický, být přesvědčivý a hlavně mít argumenty, že. A argument není urážka protivníka, to je vedlejší produkt. Já jsem taky urážel své protivníky, ale nebyla to ta hlavní linie argumentace. A podívejte se, v mém případě, také proto, že jsem měl asi sedm protikandidátů nebo osm, když si novináři sečetli jejich preference, tak dospěli k názoru, že ve druhém kole nutně musí vyhrát pan Drahoš. Jenomže politika se neřídí prostým aritmetickým součtem, ale právě těmi televizními diskuzemi. Do některých z nich pan Drahoš vůbec nešel a, jemně řečeno, v těch, kam šel, nebyl příliš oslnivý, takže ani Petr Pavel nemá své vítězství jisté, nehledě na to, že jsem už před rokem řekl, že bych si nepřál, aby hlavou státu byl voják, protože nejsme Latinská Amerika.

Andrej Babiš svoji kandidaturu stále nepotvrdil, chce to říct 28. října. Říká mezitím věc, že by byl rád premiérem, zmiňuje, koho by hnutí ANO dále kandidovalo. Já nechci spekulovat o tom, jestli bude nebo nebude kandidovat, to ví jenom on. Alena Schillerová, podle Vás, měla by šanci?

Já nechci opakovat, co už jsem řekl novinám, já jsem Andreji Babišovi nabízel premiéra, on to odmítl, takže teď nemá právo říkat, že chce být premiérem, když to předtím odmítl. Představa, že by byl premiérem za tři roky, Keynes kdysi říkal, in the long run we are all dead, čili dlouhodobě jsme všichni mrtví, a tři roky v politice znamenají kupodivu dlouhodobost. Pokud jde o Alenku Schillerovou, ano, myslím si, že by byla dobrou prezidentkou, ale na druhé straně stále ještě ve společnosti nemá ty preference, jaké má například právě Andrej Babiš.

Podpořil jste veřejně i kandidaturu Josefa Středuly. Jak sledujete to jeho počínání? Je podle Vás dostatečně vidět, je v té kampani důrazný?

Není dostatečně vidět. Myslím si, že když organizuje osmého října demonstraci proti drahotě a energetické krizi, tak to asi bude způsob jeho sebe zviditelnění. Nicméně já bych si jako občan přál dva silné kandidáty proti sobě. Když někdo vyhrává 10:0, tak je to strašná nuda.

Tak třeba se toho dočkáme. Pane prezidente, sledujete soudní proces v kauze Čapí hnízdo s Andrejem Babišem?

Ani moc ne, všiml jsem si pouze, že státní zástupce Šaroch navrhl Andreji Babišovi podmíněný trest.

Nesledujete vůbec ty výstupy, jak tam vystupuje jeho syn? Jak to vnímáte?

A tak podívejte se, pokud jde o jeho syna, je to tak trochu rodinná tragédie, a nemá cenu tohle rozdírat. To může dělat bulvární novinář, ale neměl by to dělat prezident republiky.

Na konci, nebo ke konci svého funkčního období chystáte nebo ne amnestii? Před svým odchodem, jako to udělal Václav Klaus.

Zcela určitě ne. Mnohokrát jsem říkal, že nebudu amnestovat. Proto také, protože to všichni vědí, v posledních prezidentských volbách téměř všichni vězni volili pana Drahoše, všichni vězni téměř. No a proč nebudu amnestovat? Protože amnestie je plošná milost, a milost má být vždycky selektivní, má přihlížet k individuálním osudům, a ne mávnutím ruky amnestovat všechny, včetně vrahů, včetně zlodějů atd. atd.

Máme posledních pár minut, pane prezidente, než Vám poděkuju za rozhovor, jak se Vám daří zdravotně, jak se cítíte?

Musím říct, že se cítím lépe, než jsem se cítil v posledních měsících, takže dokonce už se ani

neobjevují návrhy, že jsem na smrtelné posteli a že bych měl být sesazen. Doufám, že i pana Vystrčila anebo pana prezidentského kandidáta Pavla Fischera, kteří toto iniciovali, a já to pokládal za hyenismus, tak že už to přešlo. No a pevně doufám, že teď budu v klidu a míru žít s knížkami, a abych řekl něco nového, objevil jsem, že na televizi je sto dvacet kanálů, z toho velká část historických. Spektrum, CS History, Viasat History a podobně, National Geographic je taky v podstatě historický, a já se hrozně rád dívám na historické pořady.

Vy jste minule říkal, že cestování a létání Vám znemožňuje ta žaludeční sonda. Máte nějakou prognózu od svých lékařů, kdy byste se jí mohl zbavit?

Ano, měli by ji vyndat koncem roku. Můžu létat helikoptérou, protože ta lítá dvě stě metrů nad zemí, zatímco letadlo lítá osm kilometrů nad zemí, takže i na Slovensko poletím helikoptérou. Na druhé straně, když mně říkají, že mně tu žaludeční sondu vyndají jako vánoční dárek, tak možná, že si někdy ještě zalétám.

Přeji Vám hodně zdraví, pane prezidente, a děkuji Vám za rozhovor.

Děkuji. Potěšení bylo na mé straně.

Děkuju, na shledanou. A s vámi, milí diváci, se neloučím, za malou chvíli bude Partie pokračovat velkou politickou diskuzí tady v zámku v Lánech. Alena Schillerová, místopředsedkyně hnutí ANO, Miloš Vystrčil, předseda Senátu z ODS, Marian Jurečka, předseda KDU-ČSL, vicepremiér, a Tomio Okamura, předseda hnutí SPD, budou mými hosty. Za malou chvíli se na vás budu těšit. Na shledanou.

https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-porad-ftv-prima-partie-terezie-tomankove-16604